

Секція: Фінанси, гроші і кредит

БОНДАРЕНКО ОЛЕНА СЕРГІЇВНА

кандидат економічних наук, доцент,

старший науковий співробітник,

Херсонський національний технічний університет,

м. Херсон, Україна

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФІНАНСІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Поширеність потокових підходів характеризує логістичний етап функціонування економіки, який визначається інтеграцією суб'єктів ринку для досягнення оптимальної взаємодії в мікро- та макрологістичних системах та формуванням ними глобальних логістичних мереж. В результаті логістизації економіки швидко розвиваються логістичні ланцюги, які формуються суб'єктами господарювання, та логістичні мережі, що відображають повну самостійність і юридичну незалежність підприємств, включених у неї.

Логістизація відіграє ключову роль у напряму оптимізації управління потоковими процесами на основі інтеграції окремих елементів в ефективну систему, що забезпечує формування необхідних поставок та відвантажень, умов розрахунків, інформації, фінансових ресурсів, компетенцій персоналу. В умовах логістизації особливу роль відіграють механізми управління фінансами в мікрологістичних системах, а також їх об'єднанням в макрологістичні системи, адекватні за складністю і структурним різноманіттям сучасним глобальним економічним змінам.

Не зважаючи на це, у вітчизняній теорії та практиці основна увага приділяється проблемам впровадження логістичних підходів до управління матеріальними потоками, логістичні методи управління фінансовими потоками практично не досліджуються. На відміну від цього, в

закордонній практиці логістичний підхід до управління фінансами використовується все частіше. Він виник у відповідь на створення концепції вартісного ланцюга та появи, в подальшому, поняття «менеджмент фінансового ланцюга», який передбачає управління фінансовими потоками, що пов'язані з логістикою постачання товарів.

Результати аналізу свідчать, що першим кроком в розробці нових підходів до управління фінансами в умовах логістизації можна вважати виникнення в останнє десятиліття в системі економічної науки нового напрямку - фінансова логістика [1; 2, с. 12; 3, с. 116; 4, с. 33]. На сьогоднішній день вона залишається найменш вивченою сферою науки, що обумовлено, по-перше, історично малим періодом існування, по-друге, широтою і неоднозначністю тлумачення її сутності, по-третє, складністю через її недослідженість та неспроможність чіткого віднесення до логістичного чи фінансового напрямів. Разом з цим, сучасні дослідники все частіше обґрунтовують необхідність застосування інтегрованого підходу до управління фінансами. Вивчення Кравцовою А.М. еволюції і сучасного стану поняття «фінансовий потік» [3, с. 105-106] дозволило їй виділити шість підходів до управління фінансовими потоками: фінансовий (передбачає управління фінансовими потоками як засіб для визначення фінансових показників та прийняття відповідних рішень у сфері фінансів), виробничий (управління фінансовими потоками відображає кошторисне планування та використовується для організації виробничого процесу); інформаційно-технологічний (виокремлює дві сторони, де з одного боку можна синтезувати загальний зміст управління фінансовими потоками, з іншого – синтезувати інформаційно-комп'ютерне вирішення проблеми), маркетинговий (визначає, що вихідною точкою управління фінансовими потоками є реалізація стратегічної мети – стратегії конкуренції на ринках збуту), логістичний (поєднує в собі маркетингову концепцію з теорією

оптимального управління логістичними потоками, що дозволяє в процесі управління фінансовими потоками швидко реагувати на ринкові сигнали).

Перераховані підходи активно використовуються в діяльності вітчизняних суб'єктів господарювання. Однак наявність проблем в управлінні фінансами, вимагає формування перспективних напрямів їх розвитку шляхом вирішення ряду завдань. До основних з них доцільно відносити: 1) створення методології орієнтованої на динамічну рівновагу економічних систем (класичні теорії фінансів базуються на статичному стані суб'єктів господарювання та лінійному програмуванні); 2) інтегрування нових напрямів економічних наук і теорій в концептуальні підходи теорії фінансів (методологія нових напрямів економічних наук дозволяє врахувати змінність ринкових ситуацій, незбалансованість попиту і пропозиції, стихійність відтоку капіталу, а також спрогнозувати і виявити тенденції, принципи самоорганізації економічних явищ); 3) розробка методичних підходів до управління фінансовими потоками, які мають базуватися на нелінійному динамічному моделюванні та недетермінованих моделях прогнозування (лінійні детерміновані моделі в умовах швидкої мінливості зовнішнього середовища не встигають адекватно і точно відображати ринкові ситуації, а отже не дозволяють приймати обґрунтовані фінансові рішення); 4) обґрунтування нового інструментарію до оцінки вартості суб'єктів господарювання з точки зору теорій, заснованих не на статичних показниках, а на динамічних (застосування динамічних показників дозволить своєчасно коригувати фінансову стратегію шляхом прийняття своєчасних фінансових рішень); 5) розробка нової цільової фінансової моделі суб'єкта господарювання, націленої на синхронізацію та збалансованість фінансових та супутніх їм потоків, що в цілому забезпечить гармонізацію фінансових інтересів всіх зацікавлених осіб та суспільства.

В умовах логістизації економіки їх вирішення вимагає внесення до

до фінансового підходу нових специфічних рис, обумовлених використанням логістичного підходу та трансформування у логістично-орієнтований фінансовий підхід. Підтвердженням цього є активне впровадження сучасних моделей управління, які відображають логістичні підходи, але базуються на постулатних концепціях теорії фінансів.

Основними положеннями логістично-орієнтованого управління фінансами є такі:

1. Відображає цілісні характеристики (організація руху фінансових ресурсів не самоціль, а спосіб досягнення загальної мети) та параметри функціонування суб'єкта господарювання як логістичної системи.

2. Базується на новому підході, який поєднує елементи ціннісно-орієнтованого і вартісно-орієнтованого управління господарською діяльністю та спрямоване на формування цінностей для учасників логістичного ланцюга у напрямку зростання вартості суб'єктів господарювання.

3. Відіграє роль управлінської діяльності, що передбачає управління фінансовими потоками на всіх етапах у просторі й часі від джерела їх виникнення до кінцевого отримувача.

4. Враховує взаємозв'язок між цінністю логістичного ланцюга та вартістю суб'єкта господарювання, що визначає доречність інтегрованого (взаємопроникного) використання інструментарію фінансового менеджменту та логістики.

5. Розкривається як синтез основних управлінських функцій – планування, організування, мотивування, контролю фінансових потоків в логістичних системах, що забезпечує досягнення загальносистемних цілей з найменшими витратами.

6. Реалізується шляхом прийняття обґрунтованих управлінських рішень у напрямку реалізації стратегії логістичної системи для досягнення

стратегічних цілей та орієнтирів з урахуванням бачення суб'єкта господарювання.

7. Реалізується в умовах формування суб'єктами господарювання мотиваційно-логістичного середовища.

Таким чином, перспективні інструменти ефективного управління фінансами в умовах логістизації мають розроблятися в межах логістично-орієнтованого підходу, який дозволить врахувати фінансові відносини між учасниками логістичних ланцюгів у напрямку забезпечення їх цінності та зростання вартості суб'єктів господарювання.

Література:

1. Корнєєв В.В. Управління кредитними та інвестиційними потоками капіталу: автореф. дис. на здобуття наук. ступ. д-ра екон. наук: 08.04.01 «Фінанси, грошовий обіг і кредит» / Володимир Вікторович Корнєєв, НАН України. Ін-т екон. прогнозування. – К., 2004. – 35 с.
2. Коровин Е. Г. Проектирование и функционирование логистической системы управления финансовыми потоками коммерческого предприятия: автореф. дис. на соискание учен. ступ. канд. экон. наук: 08.00.05 «Экономика и управление народным хозяйством: логистика» /Евгений Геннадьевич Коровин. – Саратов, 2011. – 24 с.
3. Кравцова А.М. Фінансові ресурси підприємств: механізм формування та ефективного використання: монографія / А.М. Кравцова. – Вінниця: ПП Балюк І.Б., 2010. – 220 с.
4. Мельникова К.В. Фінансові потоки в логістичних системах. Конспект лекцій. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2008. – 84 с.
5. Бондаренко О.С. Розвиток парадигми управління фінансами підприємств в умовах логістизації економіки / О.С. Бондаренко // Інвестиції: практика та досвід. – 2016. - № 12. – С. 38 – 41.